ПРОГРАМИ ФАХОВИХ ІСПИТІВ
З ОСНОВ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ,
КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ,
КЛІНІЧНОГО МЕДСЕСТРИНСТВА
при вступі на навчання до ХНМУ для здобуття ОС «Магістр»
на основі НРК 6
З ОСНОВ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ,
ОСНОВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я,
ОСНОВ ПЕДАГОГІКИ
при вступі на навчання до ХНМУ для здобуття ОС «Магістр»
на основі НРК 7
у 2023 році

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Харківського національного
медичного університету

Валерій КАПУСТНИК

28 квітня 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ З ОСНОВ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

при вступі на навчання до ХНМУ для здобуття ОС «Магістр»
на основі НРК 6 в 2023 році

Харків
2023

Пояснювальна записка

Загальні відомості. Прийом вступників, які здобули освітній ступінь (ОС) бакалавра, для здобуття ступеня «магістр» в галузі «охорона здоров'я», за спеціальністю «фізична терапія, ерготерапія» проводиться за результатами фахових вступних випробувань. Вступні випробування проводяться у формі тестування.

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок, необхідних для опанування нормативних і варіативних дисциплін відповідно до програми підготовки фахівця за ОС «магістр» за спеціальністю 227 «фізична терапія, ерготерапія».

Вимоги до здібностей і підготовленості вступників. Для успішного засвоєння дисциплін, передбачених навчальним планом для підготовки за ОС «магістр» абітурієнти повинні мати базову вищу освіту за ОС «бакалавр» та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі «охорона здоров'я». Обов'язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

Порядок оцінювання результатів вступного випробування з основ фізичної реабілітації

Загальні положення

Екзаменаційний білет містить 25 тестових завдань з основ фізичної реабілітації. На виконання усіх тестових завдань відводиться 60 хвилин.

Завдання №№ 1-25 – тести закритого типу.

Кожне тестове завдання оцінюється лише за умови його вірного розв'язання!

Кількість балів за виконання тестових завдань з основ фізичної реабілітації може складати від 100 до 200 балів і визначається сумою балів за кожне вірно розв'язане завдання, доданою до 100 балів.

Критерії оцінок

Бали за кожне завдання нараховуються при вирішенні лише однієї вірної відповіді у відповідності до складності завдань.

Структура оцінки:

Оцінювання тестових завдань №№ 1-10: кожне із вірно розв'язаних завдань оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів за правильне виконання цих тестових завдань може становити 10 балів (10х1,0=10).

Оцінювання тестових завдань №№ 11-15: кожне із вірно розв'язаних завдань оцінюється в 5 балів. Максимальна кількість балів за правильне виконання цих тестових завдань може становити 25 балів (5х5,0=25);

Оцінювання тестових завдань №№ 16-20: кожне із вірно розв'язаних завдань оцінюється в 6 балів. Максимальна кількість балів за правильне виконання цих тестових завдань може становити 30 балів (5х6,0=30);

Оцінювання тестових завдань №№ 21-25: кожне із вірно розв'язаних завдань оцінюється в 7 балів. Максимальна кількість балів за правильне виконання цих тестових завдань може становити 35 балів (5х7,0=35).

Таким чином, максимальна кількість балів за правильне виконання усіх тестових завдань може становити 100 балів, до яких додаються ще 100 балів.

ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Визначення медичної реабілітації.
2. Що таке первинна профілактика?
3. Назвіть основні засоби фізичної терапії.
4. Які фактори, полегшують виконання рухів в терапевтичних вправах?
5. Назвіть етап медичної реабілітації, що дозволяє включити до програми кінезіотерапії дозовану ходьбу:
6. Які з преформованих факторів використовуються для фізіопрофілактики?
7. Які протипоказання для призначення оздоровчого фізичного тренування?
8. Як впливає фізичне тренування на стан синапсів?
9. Як змінюється вміст глікогену в м'язах при гіпокінезії?
10. Які засоби фізичної терапії призначають на стаціонарному етапі?
11. Назвіть основні принципові положення в ерготерапії.
12. Що є основою санаторно – курортного етапу реабілітації?
13. Якими способами проводиться знезараження мінеральних вод?
14. Вкажіть, які зони є найкомфортнішими з кліматичних зон України?
15. Назвіть мету медичної реабілітації.
16. Яку назву має руховий режим в стаціонарі, що дозволяє включити до програми кінезіотерапії дозовану ходьбу?
17. Який найбільший кут підйому на маршрутах теренкуру (градуси)?
18. При якій відносній вологості повітря вважається сухим?
19. Що таке «таласотерапія»?
20. Що означає термін «Бальнеотерапія»?
21. Дайте характеристику кінезіотерапії як методу відновлювальної терапії.
22. Назвіть протипоказання до призначення терапевтичних вправ.
23. Які засоби фізичної терапії є основними?
24. Дайте визначення терапевтичним вправам, як засобу фізичної терапії.
25. Які терапевтичні вправи є найбільш ефективними в разі захворювання органів дихання?
26. Для профілактики яких захворювань у дітей використовують специфічну дію загального ультрафіолетового опромінення?
27. Яка розрахункова норма площі кабінету кінезіотерапії на 1 хворого (при груповому занятті)?
28. Яка основна форма кінезіотерапії в лікарні?
29. Які основні цілі терапевтичного втручання?
30. Дайте визначення поняттю «Лікувальний масаж».
31. Які зони організму забороняється масажувати?

32. Які засоби фізичної терапії застосовують для кращого утворення кісткової мозолі при переломах?

33. З якою метою використовують проби Штанге та Генчі?

34. Що є протипоказанням до застосування механотерапії?

35. Які режими рухової активності використовуються на стаціонарному етапі реабілітації?

36. Яким має бути напрямок рухів рук масажиста при виконанні такого прийому масажу, як погладжування?

37. За якою шкалою оцінюється ступінь порушення ходьби?

38.Яка дія терапевтичних вправ може призвести до компенсаторної гіпертрофії?

39. Що відноситься до засобів ерготерапії?

40. На скільки етапів підрозділяється другий період реабілітації (згідно класифікації експертів ВООЗ)?

41. Дайте визначення поняттю «Теренкур».

42. Вкажіть засоби фізичної терапії:

43. Які засоби фізичної терапії можна застосовувати на стаціонарному етапі лікування пацієнтам з інсультом?

44. Які існують протипоказання щодо застосування терапевтичних вправ в післяопераційний період?

45. Що є основою фізичної терапії пацієнтів на стаціонарному етапі?

46.Який найбільш ефективний засіб фізичної терапії при бронхоектатичній хворобі?

47.Яка має бути тривалість лікувальної гімнастики для дітей 9-12 місячного віку?

48. Як можна тренувати стійкість організму до охолоджень?

49. Як називається руховий режим в стаціонарі, що дозволяє включити до програми кінезіотерапії дозовану ходьбу?

50. Який найбільший кут підйому на маршрутах теренкуру (градуси)?

51. Які існують протипоказання до призначення терапевтичних вправ?

52. За якими критеріями можна розширювати руховий режим?

53. Яке має бути щоденне навантаження фізичного терапевта при індивідуальному методі занять (орієнтовно)?

54. Який час потрібен для проведення лікувальної гімнастики у терапевтичних хворих з гострим і підгострим періодом захворювання на ліжковому режимі?

55. Яка основна форма кінезіотерапії в санаторії?

56. Кому дозволяється проводити заняття лікувальної гімнастики з пацієнтами?

57. З якого віку дітей починають проводити заняття гімнастикою малими групами?

58. Які є показання та протипоказання для призначення масажу живота?

59. Як змінюються капіляри під впливом процедури масажу?

60. Який механізми впливу масажу на організм?

61. Дайте визначення поняттю «Медична реабілітація».

62. Що таке «механотерапія»?

63. Що є основним засобом фізичної терапії?

64. Назвіть періоди застосування засобів фізичної терапії в травматології.

65. Які вправи використовують при спеціальному тренуванні?

66.При яких захворюваннях переважно використовується звукова гімнастика?

67. Як називається масаж, що застосовується для лікування захворювань і ушкоджень?

68.Де розпочинається перший етап реабілітації (згідно класифікації експертів ВООЗ)?

69.Скільки рухових режимів застосовується на лікарняному етапі реабілітації?

70. Які вправи після хірургічних втручань на органах черевної порожнини слід обмежити?

71. Які хворі не допускаються до зимового плавання?

72. Які засоби фізичної терапії застосовують при захворюваннях та травмах спинного мозку?

73. Які вправи використовують для підвищення еластичності промежини?

74. Назвіть найбільш прийнятий вид ходьби для кардіологічних хворих на амбулаторно-поліклінічному етапі реабілітації.

75. Які енерговитрати для хворого є характерними під час щадно-тренуючого рухового режиму?

76. Як організується медичний контроль?

77. Що не належить до фізіологічних механізмів лікувальної дії фізичних вправ?

78. Які основні засоби фізичної терапії ви знаєте?

79. Назвіть протипоказання до призначення кінезіотерапії.

80. Як організується медичний контроль?

81. Розвитку яких функцій не сприяє рефлекторна гімнастика у дітей віком до 12 місяців?

82. Які ви знаєте методи проведення терапевтичних вправ?

83. Вкажіть, яке обстеження потрібно виконати, щоб визначити силу мязів?

84. Які засоби фізичної терапії призначають на напівліжковому (палатному) режимі?

85. Що не належить до фізіологічних механізмів лікувальної дії фізичних вправ?

86. Які процеси відбуваються при призначенні такого прийому масажу, як розтирання?

87. На які тканинні структури діє прийом масажу «вібрація»?

88. Які засоби фізичної терапії не застосовують у дітей, віком до 1 року?

89. Яка кількість гімнастичних палок має бути в залі лікувальної гімнастики?

90. З якою метою призначається спірометрія?

91. Під яким кутом при штрихуванні повинні бути розміщені пальці масажиста до ділянки, на якій проводиться масаж?

92. Які режими рухової активності застосовують на стаціонарному етапі реабілітації?

93. Що є недоліком лікувальної гімнастики?

94. Яка тривалість вступної частини процедури лікувальної гімнастики?

95. По скільки разів повторюють фізичні вправи на палатному режимі?

96. Які виділяють періоди фізичної терапії в клініці внутрішніх хвороб?

97. Дати визначення «Фізичним вправам», як засобу фізичної терапії.

98. Що не відноситься до форм проведення кінезіотерапії?

99. Як повинен змінюватись пульс у пацієнта, що перебуває на палатному режимі при адекватному фізичному навантаженні?

100. Які зони людського організму забороняється масажувати?

101. При яких захворюваннях призначають ерготерапію?

102. Яким повинно бути максимальне підвищення систолічного тиску при адекватному фізичному навантаженні?

103. Яким чином вирішується питання про можливість розширення рухового режиму у хворого?

104. Як класифікують терапевтичні вправи?

105. Які методики фізичної терапії не застосовують залежно від віку дитини?

106. Які основні засоби фізичної терапії ви знаєте?

107. За який період часу після фізичного навантаження повинні відновитись показники пульсу, тиску, дихання?

108. Як повинен зростати пульс при виконанні терапевтичних вправ на вільному режимі?

109. Який стан не входить до протипоказань застосування терапевтичних вправ у дітей?

110. Як проводять прийоми розтирання при масажі?

111. Які захворювання найбільше показані для призначення масажу шийно-комірцевої зони?

112. Які є протипоказання до призначення лікувального масажу?

113. Яким повинно бути положення рук масажиста при допоміжних прийомах розтирання та стругання?

114. Від чого залежить відповідь організму на процедуру масажу?

115. Який масаж не відносять до апаратного масажу?

116. Які є протипоказання до призначення лікувальної гімнастики?

117. Які речовини рослинного походження, що містять фітонциди, можна використовувати для проведення інгаляцій з метою профілактики грипу?

118. Яка методика виконання вправ при знаходженні хворого на ліжковому режимі?

119. Як вирішується питання про можливість розширення рухового режиму у хворого?

120. Які вимоги пред’являють до залу лікувальної гімнастики?

121. Назвіть протипоказання до проведення інгаляцій.

122. Які засоби кінезіотерапії призначають на вільному режимі?

123. Яким повинен бути темп дозованої ходьби у хворого на вільному режимі?

124. Яка частота пульсу має бути в стані саморозслаблення?

125. Які показання до призначення кінезіотерапії?

126. Як виконуються терапевтичні вправи на вільному режимі?

127.Визначте, що вважається основними формами проведення кінезіотерапії?

128. Які процеси спричиняє гіподинамія?

129. З якого вихідного положення хворого, що знаходиться на ліжковому режимі виконують терапевтичні вправи?

130. Що не характерно для піших прогулянок?

131. Яка головна мета медичної реабілітації?

132. Який соціально-економічний аспект медичної реабілітації?

133. В які терміни починають медичну реабілітацію?

134. Які є принципи реалізації програми медичної реабілітації?

135.Який метод медичної реабілітації при рухових порушеннях є провідним?

136. Які ви знаєте протипоказання до масажу?

137. Яка оптимальна кількість вправ у хворих на палатному режимі?

138. Як виконуються терапевтичні вправи на палатному режимі?

139. Якою повинна бути температура повітря в кабінеті масажу?

140. Що належить до основних засобів фізичної терапії?

141. З якого віку дітей навчають поєднувати дихання з рухами?

142. З якого віку в дітей виникають розрізнені рухи руками?

143. Який віковий період має значення для формування постави?

145. Які особливості має санаторно – курортний етап реабілітації?

Література

1. Дуло О.А., Товт В.А. Фізична реабілітація: збірник тестів: Методична розробка для студентів вищих навч. закладів фізичного виховання і спорту. – Ужгород: МСП «Вісник Карпат», 2009. – 76 с.

2. Вакуленко Л.О., Клапчук В.В., Вакуленко Д.В., Кутакова О.В., Прилуцька Г.В., Руцька А.В., Багрій І.П. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник; за заг. ред. О.Л.Вакуленко, В.В.Клапчука.- Тернопіль:ТДМУ, 2019.-372 с.

3. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навч. посібник. – К.: Олімпійська література, 2006. – 196с.

4. Мелега К.П., Бондарчук Н.Я., Дуло О.А. Відновлення працездатності у спортсменів. Навчальний посібник. – Ужгород: «ПоліПринт», 2007. – 100 с.

5. Мелега К.П. Спортивна медицина. Збірник тестів. – Методична розробка. – Ужгород: «Говерла», 2011. – 60 с.

6. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник для ВУЗів / В. М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 438 с.

7. Порада А.М., Порада О.В. Медико – соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник.-К.:ВСВ «Медицина», 2011. -296 с.

8. Товт В.А., Дуло О.А., Михайлович С.О., Товт-Коршинська М.І. Гімнастика в системі підготовки спеціалістів з фізичної реабілітації. – Навчальний посібник /рекомендований МОН України для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. – Ужгород, ДВНЗ «УжНУ»: «Говерла», 2009. – 184 с.

9. Філак Ф.Г., Сивохоп Е.М. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання у дітей. Метод. рекоменд. – Ужгород «ТУРпрес», 2004. – 34с.

10. Філак Ф.Г. Фізична реабілітація при захворюваннях органів травлення. /Метод. рекоменд. – Ужгород: «ТУРпрес», 2004. – 35с.

11. Філак Ф.Г., Філак Я.Ф. Загальні основи фізичної реабілітації. /Метод. рекоменд. для самостійної. роб. студ. – Ужгород: „ФОП Бреза”, 2014. – 51с.

12. Фізична реабілітація у неврології: Збірник тестів для магістрів /Філак Ф.Г., Александрович Т.А., Головацький Т.А.. – Ужгород, 2011 – 79 с.

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Харківського національного
медичного університету

Валерій КАПУСТНИК

28 квітня 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ З КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ

при вступі на навчання до ХНМУ для здобуття ОС «Магістр»
на основі НРК 6 в 2023 році

Харків
2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування з дисципліни “Клінічна лабораторна діагностика” галузь знань 22 “Охорона здоров'я” другого (магістерського) рівня вищої освіти на спеціальність 224 “Технології медичної діагностики та лікування” складена на базі навчальної програми для медичних навчальних закладів України I-IV рівнів акредитації з дисципліни “Клінічна лабораторна діагностика” для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 224 “Технології медичної діагностики та лікування” відповідно до Стандарту вищої освіти України підготовки фахівців, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 19.12.2018 р. № 1420.

Порядок оцінювання результатів вступного випробування з клінічної лабораторної діагностики

Загальні положення

Екзаменаційний білет вступного випробування з клінічної лабораторної діагностики складається з 25 тестових завдань різних типів, на виконання яких відводиться 60 хвилин.

Кожне з тестових завдань оцінюється лише за умови його вірного розв’язання.

Загальна оцінка іспиту визначається як сума балів, які вступник одержав, роз’язуючи всі 25 завдань, до яких додається 100 балів. Таким чином, ця оцінка може приймати значення в межах від 100 до 200 балів.

Критерії оцінювання

Кожне з тестових завдань оцінюється лише за умови його вірного розв’язання.

Структура оцінки:

Оцінювання завдань 1-10: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначення вірної відповіді. Кожне із вірно розв’язаних тестових завдань оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів за виконання цих завдань може становити 10 балів (10х1,0=10).

Оцінювання завдань 11-15: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенні вірної відповіді. Кожне із вірно розв’язаних тестових завдань оцінюється в 5 балів. Максимальна кількість балів за виконання цих завдань може становити 25 балів (5х5,0=25).

Оцінювання завдань 16-20: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенні вірної відповіді. Кожне із вірно розв’язаних тестових завдань оцінюється в 6 балів. Максимальна кількість балів за виконання цих завдань може становити 30 балів (5х6,0=30).

Оцінювання завдань 21-25: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенні вірної відповіді. Кожне із вірно розв’язаних тестових завдань оцінюється в 7 балів. Максимальна кількість балів за виконання цих завдань може становити 35 балів (5х7,0=35).

ЗМІСТ ПРОГРАМИ
Лабораторна аналітика

1. Принципи уніфікації і стандартизації клінічних лабораторних методів дослідження.
2. Оцінка аналітичної надійності клінічних лабораторних методів дослідження.
3. Внутрішньо-лабораторний контроль якості.
4. Контроль якості роботи лаборантів.

Гематологічні дослідження

1. Клінічне трактування загального аналізу крові.
2. Дослідження кісткового мозку.
3. Геморагічні діатези
4. Анемії, класифікація, етіологія. Патогенез. Клінічні прояви. Лабораторні показники, Діагностика. Анемія, пов'язана з крововтратою - постгеморагічна анемія. Анемія, пов'язана з порушенням утворення гемоглобіну – залізодефіцитна. Анемія, пов'язана з порушенням синтезу ДНК і РНК – мегалобластна. Анемія, пов'язана з пригніченням проліферації клітин кісткового мозку. Апластична анемія (спадкова та набута). Дизеритропоетична анемія. Анемія, пов'язана з підвищеним кроворуйнуванням - гемолітична анемія.
5. Гострий лейкоз. Стадії і форми гострого лейкозу. Характеристика, лабораторні показники гострого лейкозу. Мієлолейкоз у дорослих і дітей, сублейкемічний лейкоз, еритремія, хронічний еритромієлоз. Лімфопроліферативні процеси, хронічний лімфолейкоз.
6. Хронічний лейкоз. Мієлопроліферативні процеси. Парапротеїнемічні гемобластози. Агранулоцитоз. Імунний агранулоцитоз. Цитостатична хвороба. Нелейкемічні захворювання. Хвороби нагромадження. Променева хвороба, гостра і хронічна. Клінічні прояви. Лабораторні показники. Діагностика. Червоний вовчак. Клінічні прояви. Діагностика (взяття крові, метод дослідження, LE-феномен). Геморагічні діатези, тромбоцитопенії та тромбоцитопатії. Клінічні прояви. Диференціальна діагностика. Вазопатії. Геморагічний васкуліт. Клінічні прояви. Діагностика. Імунні властивості еритроцитів.

Дослідження сечі

1. Лабораторна діагностика захворювань нирок, сечових шляхів: Дослідження фізичних властивостей сечі: кількості, кольору, прозорості, запаху, реакції, відносної густини. Фізичні властивості сечі в норми і зміни їх при патології. Методи дослідження функціонального стану нирок: проба Зимницького. Техніка проведення проби Зимницького, діагностична цінність дослідження. Хімічне дослідження сечі. Патологічні складові частини сечі. Протеїнурія, причини і види (ниркова, надниркова, позаниркова). Визначення наявності білка в сечі з сульфо-саліциловою кислотою, пробою Геллера з

азотною кислотою, реактивом Ларионової та експрес-тестами. Кількісне визначення білка в сечі методом розведення за Брандбергом -Робертсом - Стольниковим і з сульфосаліциловою кислотою на ФЕКу. Визначення білка Бенс-Джонса.

2. Глюкозурія, причини і види (патологічна і фізіологічна). Визначення наявності глюкози в сечі за допомогою проби Гайнеса-Акимова, експрес-тестів. Визначення кількості глюкози в сечі колориметричним методом на ФЕКу (модифікований метод Альтгаузена). Зв'язок вуглеводневого обміну з жировим: кетонемія і кетонурія. Виявлення кетонових тіл в сечі реакцією Ланге, Лестраде, експрес-тестами.

3. Пігменти сечі. Етапи утворення жовчних пігментів. Фізіологія пігментного обміну та порушення його при різних видах жовтяниць. Виявлення в сечі білірубіну за допомогою проб Гаррисона і Розина, експрес-тестів. Виявлення уробілінових тіл в сечі методом Флоранса, Нейбауера і експрес-тестами. Діагностичне значення визначення жовчних пігментів для диференціації жовтяниць: паренхіматозної, механічної, гемолітичної, кон'югованої, фізіологічної.

Кров і пігменти крові. Причини і види гематурії. Гемоглобінурія, гемосидеринурія, порфиринурія, міоглобінурія, меланінурія. Виявлення гемоглобіну в сечі із застосуванням амідопіринової проби, експрес-тестів. Діагностичне значення показників.

4. Мікроскопічне дослідження осаду сечі: отримання осаду сечі, виготовлення нативного препарату і техніка мікроскопії. Елементи організованого осаду сечі: еритроцити, лейкоцити, епітелій, циліндри. Елементи неорганізованого осаду сечі: кислої, лужної, і кислої і лужної, патологічної сечі.

5. Зміни в сечі при інфекційно-запальних процесах в сечовому міхурі, сечовипускному каналі, передміхуровій залозі.

6. Зміни в сечі при хворобах нирок: пієлонефриті, туберкульозі нирок, гломерулонефриті, нефротичному синдромі, гострій нирковій недостатності, амілоїдозі нирок, сечокам'яній хворобі, ураженні нирок при сифілісі.

7. Пухлини сечового міхура і нирок. Класифікація. Характеристика. Діагностичне значення.

Діагностика прихованого процесу в нирках.

1. Кількісні методи дослідження осаду сечі.
2. Метод Нечипоренка.
3. Правила збирання сечі, послідовність дослідження, інтерпретадія.
4. Підрахунок лейкоцитів, еритроцитів, циліндрів в камері Горяєва. Діагностичне значення дослідження.

Дослідження шлункової секреції та дуоденального вмісту

1. Лабораторна діагностика захворювань органів травлення. Методи дослідження секреторної функції шлунка. Зондові методи дослідження секреції шлунка, фракційний метод отримання шлункового соку із застосуванням

ентеральних, субмаксимальних і максимальних (парентеральних подразників. Базальна і стимульована секреція. Беззондові методи дослідження секреції шлунка: десмоідна проба за Салі, в модифікаціях С.В. Коростовцева, Ц.Г. Масевича, метод із застосуванням іонообмінних смол, радіотелеметричне дослідження. Внутрішньошлункова pH-метрія. Фізичні властивості: об'єм, колір, запах, слиз. Хімічне дослідження. Дослідження кислотоутворюючої функції шлунка: визначення кислотності за методом Міхаєліса, Тепфера і за допомогою pH-метрії шлункового соку. Діагностичне значення визначення дебіту і дефіциту соляної кислоти, базальної та максимальної секреції, лужного компоненту секреції. Оцінка базальної та максимальної секреції, їх співвідношень. Ферментативна активність шлунка. Визначення ферментативної активності за методом Туголукова. Визначення молочної кислоти за Уфельманом. Діагностичне значення дослідження. Діагностика дуоденогастрального рефлюксу.

2. Мікроскопічне дослідження шлункового вмісту: виготовлення препаратів нативного, з розчином Люголя і Суданом. Диференціація елементів слизової оболонки шлунка, їжі і мікроорганізмів.

Цитологічна діагностика захворювань травного каналу: стравоходу, шлунка. Класифікація. Характеристика.

3. Фізичні властивості жовчі: кількість (об'ємі), колір, прозорість, консистенція, реакція, відносна густина.

Мікроскопічне дослідження: елементи запального походження, кристалічні утворення; паразити і бактерії.

Діагностичне значення біохімічного дослідження жовчі.

4. Зміни дуоденального вмісту при захворюваннях жовчних шляхів: дискінезії, запалення, жовчнокам'яна хвороба.

5. Макроскопічне дослідження: кількість, колір, консистенція, запах, форма, реакція, залишки неперетравленої їжі, слиз, кров, гельмінти, конкременти.

Дослідження калу

1. Хімічне дослідження калу: кров і значення безм'ясної і безхлорофільної дієти при цьому дослідженні. Визначення крові в кали пробою з амідопірином, експрес-методом; білірубіну - з реактивом Фуше; стеркобіліну - пробою Шмідта; білка і муцину - реакцією Трибуле-Вишнякова. Діагностичне значення визначення стеркобіліну, білка та муцину.

2. Мікроскопічне дослідження калу. Виготовлення препаратів - нативних, з розчином Люголя, метиленовим синім, оцтовою кислотою. Елементи слизової оболонки кишок, їжі, кристали, мікрофлора. Загальні властивості калу і копрограма при різних станах травної системи: при нормальному травленні, недостатності травлення в шлунку, недостатності підшлункової залози, непоступанні жовчі, недостатності травлення в тонкому і товстому кишківнику. Особливості калу у дітей. Пухлини кишок.

Дослідження мокротиння

1. Структура і функція дихальних шляхів. Дослідження харкотиння. Правила роботи з харкотинням.
2. Зміни в харкотинні при різних захворюваннях. Діагностичне значення дослідження харкотиння.

Цитологічні дослідження

1. Цитологічна діагностика пунктатів органів і тканин, отримання пунктатів. Виготовлення і забарвлення препаратів.
2. Цитологічна діагностика запальних процесів і пухлин кісткової та хрящової тканини.
3. Цитологічна діагностика пухлин м'яких тканин.
4. Цитологічна діагностика пухлин шкіри.

Дослідження цереброспінальної рідини

1. Фізичні властивості, Хімічне та мікроскопічне дослідження цереброспінальної рідини.
2. Зміни цереброспінальної рідини при хворобах центральної нервової системи, черепно-мозковій травмі, пухлинах.

Дослідження рідини із серозних порожнин

1. Характеристика серозних порожнин. Фізико-хімічне дослідження рідин із серозних порожнин.
2. Диференціальна діагностика транссудату і ексудату. Діагностичне значення дослідження випоту.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
до вступного випробування

1. Значення клінічних лабораторних досліджень.
2. Правила техніки безпеки, охорони праці в галузі при проведенні лабораторних досліджень в КДЛ.
3. Структура, функції та організація роботи КДЛ. Обов'язки лаборанта.
4. Склад і функції крові.
5. Схема кровотворення.
6. Загальна характеристика клітин гранулоцитарного ряду та їх функції.
7. Загальна характеристика клітин агранулоцитарного ряду та їх функції.
8. Кількісні зміни лейкоцитів: лейкоцитоз, лейкопенія, діагностичне значення
9. Кількісні зміни лейкоцитів: нейтрофільоз, нейтропенія, діагностичне значення
10. Кількісні зміни лейкоцитів: еозинофілія, еозинопенія, діагностичне значення
11. Кількісні зміни лейкоцитів: базофілія, діагностичне значення
12. Кількісні зміни лейкоцитів: лімфоцитоз, лімфопенія, діагностичне значення
13. Кількісні зміни лейкоцитів: моноцитоз, моноцитопенія, діагностичне значення
14. Лейкоцитарна формула, її зсуви, діагностичне значення
15. Дегенеративні зміни лейкоцитів, діагностичне значення.
16. Еритроцитопоез і функції еритроцитів.

17. Кількісні зміни еритроцитів: еритроцитоз, еритропенія.
18. Морфологічні зміни еритроцитів, діагностичне значення.
19. Тромбоцитопоез і функції тромбоцитів.
20. Тромбоцитопенія та тромбоцитопатія.
21. Обладнання робочого місця для взяття крові.
22. Поняття про клінічний аналіз крові. Правила та послідовність взяття крові для клінічного аналізу.
23. Методика визначення ШОЕ, значення дослідження.
24. Визначення кількості еритроцитів у камері Горяєва.
25. Визначення гемоглобіну різними методами, значення дослідження.
26. Визначення колірного показника та інших індексів, діагностичне значення показників.
27. Визначення кількості лейкоцитів в камері Горяєва та на гемоаналізаторах. Значення дослідження.
28. Техніка виготовлення мазків крові, їх фіксація та забарвлення. Оброблення предметних стекол.
29. Лейкоцитарна формула. Морфологія різних видів лейкоцитів.
30. Визначення кількості тромбоцитів різними методами (за Фоніо, на гемоаналізаторах). Оцінка результатів за критерієм "норма/патологія".
31. Вікові зміни складу крові.
32. Визначення часу згортання крові та тривалості кровотечі. Оцінка результатів за критерієм "норма/патологія".
33. Особливості взяття та забарвлення крові на ретикулоцити.
34. Підрахунок ретикулоцитів. Оцінка результатів за критерієм "норма/патологія".
35. Визначення гематокриту різними методами. Оцінка результатів за критерієм "норма/патологія".
36. Визначення осмотичної резистентності еритроцитів. Оцінка результатів за критерієм "норма/патологія".
37. Анемія. Постгеморагічна анемія. Причини та особливості картини крові.
38. Залізодефіцитна анемія. Причини та особливості картини крові.
39. Апластична анемія. Причини та особливості картини крові.
40. Агранулоцитоз, види. Особливості картини крові.
41. Спадкова гемолітична анемія. Причини та особливості картини крові.
42. Набута гемолітична анемія. Причини та особливості картини крові.
43. Гемобластоз. Гострий лейкоз (мієлоїдний та лімфоїдний гострий лейкоз): стисла характеристика та лабораторна діагностика
44. Хронічний мієлолейкоз, його стадії. Особливості картини крові.
45. Справжня поліцитемія. Клінічні ознаки, особливості картини крові.
46. Хронічний лімфолейкоз: стисла характеристика та лабораторна діагностика; особливості картини крові.
47. Лімфогранулематоз. Особливості картини крові.
48. Групи крові. Характеристика аглютиногенів та аглютинінів.
49. Важливість визначення груп крові людини. Визначення груп крові різними методами, оцінювання отриманого результату.
50. Причини помилок під час визначення груп крові.

51. Резус-фактор. Визначення, оцінювання отриманого результату.
52. Харкотиння. Правила збирання харкотиння та доставки його в лабораторію.
53. Фізичне дослідження харкотиння: кількість, колір, характер, консистенція, форма, патологічні домішки. Діагностичне значення.
54. Мікроскопічне дослідження харкотиння. Відбір матеріалу для виготовлення нативних препаратів та їх забарвлення для виявлення гемосидерину, мікобактерій туберкульозу та іншої мікрофлори.
55. Елементи харкотиння, їх диференціація.
56. Фільтраційно-реабсорбційно-секреторна теорія сечоутворення.
57. Склад сечі в нормі. Діагностичне значення зміни кількості, кольору, запаху, прозорості, реакції сечі та їх визначення.
58. Визначення густини сечі, діагностичне значення показника. Оцінка результатів дослідження за критерієм "норма/патологія".
59. Проведення проби Зимницького. Діагностичне значення.
60. Причини та види протеїнурії. Характеристика позаниркової протеїнурії.
61. Визначення наявності білка в сечі різними методами.
62. Характеристика ниркової та надниркової протеїнурії. Визначення кількості білка в сечі різними методами.
63. Причини та види глюкозурії. Характеристика функціональної глюкозурії. Визначення наявності глюкози в сечі різними методами.
64. Характеристика патологічної глюкозурії. Визначення кількості глюкози в сечі різними методами.
65. Кетонемія, кетонурія. Види кетонурії. Виявлення кетонових тіл в сечі.
66. Пігменти сечі. Фізіологія пігментного обміну. Визначення уробілінових тіл в сечі.
67. Значення визначення жовчних пігментів в сечі. Виявлення білірубіну.
68. Причини та види гематурії. Виявлення кров'яного пігменту в сечі.
69. Мікроскопічне дослідження осаду сечі. Методика одержання осаду сечі та його мікроскопія. Оцінка результатів за критерієм "норма/патологія".
70. Види неорганізованого осаду сечі. Мікроскопія осаду сечі. Оцінка результатів за критерієм "норма/патологія".
71. Елементи організованого осаду сечі: лейкоцити, еритроцити та клітини епітелію. Оцінка результатів дослідження за критерієм "норма/патологія".
72. Сечові циліндри. Мікроскопія осаду. Оцінка результатів дослідження за критерієм "норма/патологія".
73. Кількісний метод дослідження осаду сечі за методом Нечипоренка. Правила збирання. Оцінка результатів за критерієм "норма/патологія".
74. Методи отримання шлункового вмісту: їх переваги та недоліки.
75. Склад шлункового вмісту в нормі та зміни його при патології. Визначення фізичних властивостей шлункового вмісту.
76. Хімічне дослідження шлункового вмісту. Дебіт-година та дефіцит хлоридної кислоти, оцінка ВАО, МАО, SAO. Оцінка результатів дослідження за критерієм "норма/патологія".
77. Визначення молочної кислоти, значення дослідження.
78. Мікроскопічне дослідження шлункового вмісту.

79. Виготовлення препаратів та їх мікроскопія. Оцінка результатів за критерієм "норма/патологія".
80. Методи отримання дуоденального вмісту: їх переваги та недоліки.
81. Фізичне дослідження дуоденального вмісту. Оцінка результатів за критерієм "норма/ патологія".
82. Мікроскопія дуоденального вмісту. Морфологія елементів.
83. Склад калу в нормі. Фізичні властивості калу в нормі та при патології. Правила збирання матеріалу для дослідження та доставки його в КДЛ.
84. Хімічне дослідження калу. Визначення стеркобіліну, білірубіну, кров'яного пігменту тощо, їх діагностичне значення.
85. Мікроскопічне дослідження калових мас. Оцінка результатів за критерієм "норма/патологія".
86. Копрограма та її діагностичне значення.
87. Характеристика серозних порожнин. Механізм утворення випоту. Отримання його та правила доставки до лабораторії.
88. Загальна характеристика транссудату та різних видів ексудату.
89. Хімічне дослідження рідини із серозних порожнин, діагностичне значення.
90. Мікроскопічне дослідження випоту. Виготовлення препаратів та їх мікроскопія.
91. Диференціальна діагностика транссудату та ексудату.
92. Склад і фізіологічне значення спинномозкової рідини.
93. Фізичні властивості ліквору: кількість, колір, прозорість, реакція, густина. Виявлення фібринозної плівки.
94. Хімічне дослідження спинномозкової рідини. Визначення білка. Діагностичне значення.
95. Мікроскопічне дослідження ліквору. Діагностична цінність дослідження.
96. Профілактика СНІДу
97. Профілактика сироваткового гепатиту.
98. Основні правила техніки безпеки в КДЛ.
99. Види обліково-звітної документації.
100. Правила санітарно-протиепідемічного режиму в КДЛ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Клінічна лабораторна діагностика: підручник / Л.Є. Лаповець, Г.Б. Лебедь, О.О. Ястремська та ін. — 2-е видання, 2021 – 504 с.
2. Клінічна лабораторна діагностика: в 2 частинах. / Лаповець Л.Є., Лебедь Г.Б., Ястремська О.О., Порохнавець Л.Є., Андрушевська О.Ю., Акімова В.М., Залецький М.П., Бойко Н.Д., Мартьянова О.І., Максимюк Г.В., Кость А.С., Лавро З.Я., Дем’янчук Н.Р., Луців Н.З., Цимбала О.П. – Львів: Ліга-Прес, 2018. – 520 с., ілюстр.
3. Організація роботи та забезпечення санітарно протиепідемічного режиму в лабораторно-діагностичних установах різного профілю: навчальний посібник. / Залюбовська О.І., Зленко В.В., Пірятінська Н.Є., Литвиненко М.І., Яворська О.М. – Харків: видавництво ХНМУ, 2015 – 83с.

4. Клінічна лабораторна діагностика, навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Залюбовська О.І., Зленко В.В., Авідзба Ю.Н., Литвиненко М.І., Нечвоглод Т.О. – ХНМУ, 2015, – 105с.
5. Клиническая лабораторная диагностика: курс лекций. / Залюбовская О.И., Литвинова О.Н., Киреев И.В., Зленко В.В., Карабут Л.В. – Харьков: Изд. НфаУ, 2008. – 175с.
6. Посібник із клінічної лабораторної діагностики. Частина 1-2 / Під ред. М.А.Базарновой. – Київ: Вища школа, 1991. – 352 с.

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Харківського національного
медичного університету

Валерій КАПУСТНИК

28 квітня 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ З КЛІНІЧНОГО МЕДСЕСТРИНСТВА

при вступі на навчання до ХНМУ для здобуття ОС «Магістр»
на основі НРК 6 в 2023 році

Харків
2023

Пояснювальна записка

Програму фахового іспиту з клінічного медсестринства складено для осіб, які вступають на навчання до Харківського національного медичного університету для здобуття ступеня освіти магістр за спеціальністю 223 «Медсестринство» на базі ступеня освіти бакалавр за спеціальностями «Медсестринство», «Сестринська справа».

Програму фахового іспиту розроблено на основі чинних програм з основ сестринської справи, клінічного медсестринства у внутрішній медицині, в хірургії, в педіатрії, в акушерстві і гінекології, в інфекційній клініці для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів I-III рівнів акредитації за спеціальністю 6.120101 «Сестринська справа» (МОЗ України, 2011).

Програма складається з таких розділів:

1. Порядок оцінювання результатів вступного випробування з клінічного медсестринства
2. Основні поняття, дефініції та історія становлення сестринської справи
3. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині
4. Клінічне медсестринство в хірургії
5. Клінічне медсестринство в педіатрії
6. Клінічне медсестринство в акушерстві і гінекології
7. Клінічне медсестринство в інфекційній клініці
8. Література

Розділ 1. Порядок оцінювання результатів вступного випробування з клінічного медсестринства

Загальні положения

Екзаменаційний білет з основ клінічного медсестринства складається з 46 тестових завдань різних типів, на виконання яких відводиться 60 хвилин.

Загальна оцінка визначається як сума балів, яку вступник одержав, розв'язуючи всі 46 завдань, до яких додається 100 балів. Таким чином, ця оцінка може приймати значения в межах від 100 до 200 балів.

Критерії оцінювання

Кожне з тестових завдань оцінюється лише за умови його вірного розв'язання.

Структура оцінки:

Оцінювання завдань №№1-20: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенні вірної віповіді. Кожне із вірно розв'язаних тестових завдань оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів за виконання цих завдань може становити 20 балів (20x1,0=20).

Оцінювання завдань №№21-30: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенні вірної віповіді. Кожне із вірно розв'язаних тестових завдань оцінюється в 2 бали. Максимальна кількість балів за виконання цих завдань може становити 20 балів (10x2,0=20).

Оцінювання завдань №№31-40: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенш вірної відповіді. Кожне із вірно розв'язаних тестових завдань оцінюється в 3 бали. Максимальна кільюсть балів за виконання цих завдань може становити 30 балів (10х3,0=30).

Оцінювання завдань №№41-46: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенні вірноі відповціді. Кожне із вірно розв'язаних тестових завдань оцінюється в 5 балів. Максимальна кількість балів за виконання цих завдань може становити 30 балів (5,0х6=30).

Розділ 2. Основні поняття, дефініції та історія становлення сестринської справи в системі охорони здоров'я

2.1. Поняття про систему охорони здоров'я України. Історія розвитку сестринської справи.

Визначення поняття «сестринська справи». Значення сестринської справи для охорони здоров'я, її основні функції. Сестринська справа як предмет, його мета, завдання, місце серед інших дисциплін у системі медичної освіти.

Історія розвитку сестринської справи в світі та Україні (організація шпиталів у Запорізькій Січі, догляд за хворими і пораненими в монастирях). Андрій Крупинський – засновник медичної освіти в Україні. Міжнародне визнання діяльності Флоренс Найтінгейл (1820 - 1910). Товариство Червоного Хреста, його значення в створенні шкіл сестер милосердя.

2.2. Положення про медичну освіту. Система підготовки медсестер в Україні сьогодні, спеціалізація. Кваліфікаційна характеристика медичної сестри. Права і обов'язки медичної сестри. Система підвищення кваліфікації. Атестація професійного рівня, кваліфікаційні категорії.

2.3. Філософія, теорія, суть сестринської справи. Сестринська етика та деонтологія. Основні поняття, необхідні для визначення філософії сестринської справи: пацієнт, сестринська справа, навколишнє середовище і суспільство, здоров'я. Мета і задачі сестринської справи. Сестринська справа і суспільство. Деонтологія як частина сестринської етики.

2.4. Мистецтво спілкування в медсестринстві. Навчання в сестринській справі. Сестринська педагогіка. Спілкування як ефективний спосіб допомоги людям в адаптації до змін в житті у зв'язку з захворюванням. Самоконтроль медичної сестри при безсловесному спілкуванні (вираз обличчя, міміка, жести). Функції медичної сестри як викладача з питань, що стосуються стану здоров'я. Способи навчання: формальні і неформальні, індивідуальні і колективні. Організація та зміст навчання. Педагогічний такт. Оцінка якості та ефективності навчання.

Розділ 3. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині

3.1. Організація та особливості роботи медсестри в терапевтичному відділенні та інших відділеннях соматичного профілю. Місце медсестри в лікувально-діагностичній та профілактичній роботі терапевтичних закладів. Маніпуляційна техніка медсестри в терапевтичному відділенні. Диспансеризація терапевтичних хворих.

3.2. Серцево-судинні захворювання. Синдроми стенокардії та кардіалгії. Гіпертонічна хвороба. Ішемічна хвороба серця. Серцеві аритмії. Порушення провідності. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

3.3. Невідкладні стани в кардіології. Гіпертонічні та гіпотонічні кризи. Зупинка серця. Гострий інфаркт міокарду. Діагностика, невідкладна медична допомога.

3.4. Бронхолегеневі захворювання. Синдром задишки. Гострий бронхіт. Хронічне обструктивне захворювання легенів. Пневмонії. Класифікація, клініка, лікування, профілактика.

3.5. Бронхіальна астма. Синдром задухи. Класифікація, клініка, лікування. Невідкладна медична допомога при нападі бронхіальної астми.

3.6. Сполучнотканинні захворювання. Артралгічний синдром. Ревматизм. Ревматоїдний артрит. Остеоартроз. Клініка, діагностика, лікування.

3.7. Гострий та хронічний гастрит. Виразкова хвороба шлунка, дванадцятипалої кишки. Коліти. Ентерити. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Ускладнення.

3.8. Дискінезії жовчовивідних шляхів. Хронічні гепатити і хронічні холецистити. Цирози печінки, печінкова недостатність. Класифікація. Клініка, лікування. Класифікація. Клінічні прояви, невідкладна допомога. Принципи лікування та сестринського догляду в стаціонарі.

3.9. Хронічна хвороба нирок. Дизурічний синдром. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

3.10. Анемії. Гострий та хронічний лейкози. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

3.11. Цукровий діабет. Етіологія, основні клінічні симптоми, ускладнення. Методи діагностики, лікування, профілактики. Дієтичне харчування.

3.12. Захворювання щитоподібної залози. Дифузний токсичний зоб. Етіологія, основні клінічні симптоми. Гіпотиреоз. Етіологія, основні клінічні симптоми. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

3.13. Анафілактичний шок. Етіологія. основні клінічні симптоми. Невідкладна допомога.

3.14. Застосування немедикаментозних методів лікування (санаторно-курортне, фітотерапія, лікувальна фізкультура тощо) в реабілітації хворих з терапевтичною патологією. Особливості роботи медсестри в санаторіях.

3.15. Особливості роботи медсестри в закладах паліативної допомоги.

Розділ 4. Клінічне медсестринство в хірургії

4.1. Місце медсестри в лікувально-діагностичній та профілактичній роботі хірургічних закладів. Функціональні обов’язки старшої медичної сестри. операційної сестри. Правові аспекти.

4.2. Хірургічна термінологія. Види хірургічних втручань. Передопераційна допомога та діагностика. Відпрацювання навичок розпізнавання гострих хірургічних захворювань. Маніпуляційна техніка медсестри в хірургічному відділенні. Інструментальний та лабораторний контроль стану хворого в хірургічному відділенні.

4.3. Хірургічний інструментарій, шовний матеріал. Основні принципи хірургічної допомоги. Хірургічна рана. Принципи дренування та декомпресії.

4.4. Особливості роботи медичної сестри у передопераційному періоді. Хірургічний ризик. Підготовка хворого до операції. Функціональні обов'язки старшої операційної сестри.

4.5. Роль та місце медичної сестри в організації догляду і веденні післяопераційного періоду. Тактика медичної сестри при ранніх та пізніх післяопераційних ускладненнях. Парез кишечника.

4.6. Організація роботи в гнійному хірургічному відділенні. Загальна та локальна, специфічна та неспецифічна хірургічна гнійна інфекція. Клініка, діагностика, перша допомога, лікування. Інфекційний контроль хірургічних стаціонарів.

4.7. Особливості організації роботи медичних сестер в спеціалізованих хірургічних відділеннях.

4.7.1. Робота медичної сестри в хірургічному гастро-ентерологічному відділенні. Ушкодження стінки і органів черевної порожнини. "Гострий живіт", перитоніт. Хірургічні захворювання шлунка і дванадцятипалої кишки. Кишкова непрохідність. Гострий холецистит, жовчо-кам'яна хвороба. Гострий панкреатит. Черевні грижі. Запальні захворювання прямої кишки та навколокишкової клітковини: анальні тріщини, геморой, парапроктит, нориці відхідника і прямої кишки. Клінічні ознаки, діагностика і лікування. Догляд за хірургічними гастроентерологічними хворими.

4.7.2. Робота медичної сестри в торакальному відділенні. Забій, здавлення грудної клітки, перелом ребер, ключиці, закриті ушкодження органів грудної клітки, проникаючі і непроникаючі поранення, їх ускладнення; пневмо-, гідроторакс; гнійно-запальні захворювання плеври та легенів; опіки стравоходу, пухлини стравоходу: клініка, діагностика лікування. Особливості догляду.

4.7.3. Робота медичної сестри в нейрохірургічному відділенні. Вроджені та набуті захворювання черепа, головного та спинного мозку; відкрита і закрита черепно-мозкова травма, пошкодження спинного мозку та їх ускладнення; пухлини м'яких покривів черепа, кісток, головного та спинного мозку: клініка, діагностика лікування. Особливості догляду.

4.7.4. Робота медичної сестри в урологічному відділенні. Інструментальні та лабораторні дослідження хворих із травмами та захворюваннями сечо-статевих органів. Ушкодження органів сечової системи: нирок, сечоводів, сечового міхура, сечівника; гнійно-запальні захворювання нирок і сечового міхура; сечокам'яна хвороба; захворювання передміхурової залози; пухлини нирок, сечового міхура; захворювання яєчок і статевого члена: клініка, діагностика лікування. Особливості догляду.

4.7.5. Робота медичної сестри в травматологічному та ортопедичному відділенні. Закриті травми м'яких тканин, вивихи, переломи кісток; синдром тривалого здавлювання: основні клінічні ознаки, надання першої допомоги, принципи лікування. Особливості догляду.

4.7.6. Робота медичної сестри в проктологічному відділенні. Застосування ректального дзеркала і ректороманоскопа, підготовка кишкового каналу до

іригоскопії, колоноскопії. Заміна калоприймача, оброблення колостоми. Особливості догляду.

4.7.7. Особливості роботи медсестри з пацієнтами з хірургічною патологією обличчя та органів шиї. Пошкодження м'яких тканин обличчя та шиї; переломи та вивихи верхньої та нижньої щелепи; захворювання щитоподібної залози основні клінічні ознаки, надання першої допомоги, принципи лікування. Особливості догляду.

4.7.8. Особливості догляду за хворими з хірургічною патологією серця та судин. Вроджені та набуті вади серця; захворювання артерій, вен, посттромбофлебітичний синдром: клінічні ознаки, діагностика, лікування. Особливості догляду.

4.8. Особливості роботи медсестри під час реабілітаційного періоду.

4.9. Особливості роботи медсестри в закладах паліативної допомоги.

Розділ 5. Клінічне медсестринство в педіатрії

5.1. Організація та особливості роботи медсестри в педіатричному відділенні. Місце медсестри в лікувально-діагностичній та профілактичній роботі педіатричних закладів. Маніпуляційна техніка медсестри в педіатричному відділенні. Диспансеризація дітей.

5.2. Анатомо-фізіологічні особливості доношеної та недоношеної дитини та догляд за нею. Організація роботи медсестри у відділенні для новонароджених дітей та у відділенні для виходжування недоношених дітей.

5.3. Гострі розлади травлення, гострі респіраторні вірусні інфекції, дитячі інфекції, інші інфекційні хвороби, захворювання органів дихання, вроджені та набуті вади серця і судин, захворювання системи крові, хронічні захворювання печінки та жовчновивідних шляхів, захворювання нирок та сечовивідної системи, туберкульоз: клініка, діагностика, покази до госпіталізації, догляд у стаціонарі, невідкладна допомога.

5.4. Організація карантинних заходів, принципи лікування та догляду, покази до госпіталізації.

5.5. Невідкладна допомога на долікарському етапі при судомному, гіпертермічному, алергічному синдромах. Гостра дихальна і серцево-судинна недостатність. Штучна вентиляція легень. Закритий масаж серця.

5.6. Особливості харчування новонароджених та недоношених дітей. Значення харчування в розвитку патологічних станів у дітей (анемії, діатези). Лікувальне харчування дітей при різній соматичній патології.

5.7. Значення застосування немедикаментозних методів лікування (санаторно-курортне, фітотерапія, лікувальна фізкультура тощо) в реабілітації дітей з різною патологією. Особливості роботи медсестри в дитячих санаторіях.

5.8. Особливості роботи медсестри в дитячих садках, школах, дитячих будинках.

Розділ 6. Клінічне медсестринство в акушерстві і гінекології

6.1. Організація та особливості роботи медсестри в жіночій консультації та гінекологічному відділенні. Місце медсестри в лікувально-діагностичній та профілактичній роботі даних закладів. Акушерські операції. Види.

Інструментарій. Маніпуляційна техніка медсестри в в акушерстві і гінекології. Диспансеризація.

6.2. Акушерство як наука. Організація акушерської допомоги. Деонтологія медсестри в акушерстві. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим акушерського стаціонару.

6.3. Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності. Гігієна вагітності. Харчування. Догляд за вагітною.

6.4. Фізіологічні пологи. Перебіг пологів, їх періоди, тривалість. Сестринський догляд за роділлею.

6.5. Перебіг фізіологічного післяпологового періоду. Догляд за породіллею.

6.6. Спільне перебування матері та новонародженого. Догляд за новонародженим. Грудне вигодовування

6.7. Патологія вагітності. Ранні гестози вагітних. Пізні гестози вагітних. Роль медсестри у профілактиці важких форм гестозів. Акушерські кровотечі та травми. Гіпоксія плода та асфіксія новонародженого. невідкладна допомога. Невідкладна допомога. Догляд за породіллею при патологічному перебігу післяпологового періоду (гнійно-септичні ускладнення, пологові травми)

6.8. Вагітність і пологи при екстрагенітальній патології. Принципи сестринського догляду.

6.9. Основні види гінекологічної патології. Особливості сестринського догляду за хворими. Гінекологічні захворювання, що потребують невідкладної допомоги. Сестринська тактика у цих випадках.

6.10. Консервативні методи лікування гінекологічних хворих. Малі та великі гінекологічні операції. Підготовка хворої та догляд за нею.

Розділ 7. Клінічне медсестринство в інфекційній клініці

7.1. Організація та особливості роботи медсестри в інфекційній клініці. Інструментарій. Маніпуляційна техніка медсестри.

7.2. Інфекційна безпека. Інфекційний контроль в ЛПЗ. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Види, методи і режими дезінфекції в ЛПЗ. Дезинфекційні ро

7.3. Інфекційний процес: визначення, способи передачі інфекції. Фактори, що впливають на схильність "господаря" до інфекції.

7.4. Проблеми внутрішньолікарняної інфекції. Значення дезінфекції та стерилізації виробів медичного призначення в профілактиці внутрішньолікарняної інфекції.

7.5. Основні методи діагностики та принципи терапії інфекційних хвороб. Черевний тиф. Паратиф А і В. Сальмонельоз. Ботулізм. Дизентерія. Холера. Вірусні гепатити. Лептоспіроз. Грип та інші ГРВІ. Ангіни. Дифтерія. Інфекційний мононуклеоз. Менінгококова інфекція. Висипний тиф. Хвороба Брілла. Чума. Сибірка. Правець. Сказ. ВІЛ-інфекція. СНІД. Протозойні коліти. Ангіни. Інфекційний мононуклеоз. Бешиха. Еризипелоїд. Геморагічні гарячки. Дитячі крапельні інфекції. Гельмінтози. TORCH-інфекції

Література

1. Медсестринство в психіатрії і наркології: підручник / І.І. Погорєлов, С.Ю. Сезін. – 2-е вил. Виправл. - К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 352 с.
2. Основи медсестринства: підручник / В.М.Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А.Капустник. – 2-е вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 792 с.
3. Клінічне медсестринство в інфектології: підручник. - 2-е видання, переробл. та допов. / А.В. Чорновіл, Р.Ю. Грицко, С.А. Лишенюк. – К. : ВСВ «Медицина», 2010. - 408 с.
4. Протоколи медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом і виконання основних медичних процедур та маніпуляцій / М.К. Хобзей, Чернишенко Т.І., Апшай В.Г. та ін.: - К.: ВСВ «Медицина», 2013. - 256 с.
5. Медсестринство в геронтології, геріатрії і паліативній медицини: [підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. І-ІІІ рівнів акредитації] / В.С. Тарасюк, Г.Б. Кучанська; ред. В.С. Тарасюк. — Київ: «Медицина», 2013. - 648 с.
6. Сестринська справа: підручник / Н.М. Касевич, І.О. Петрашев, В.В. Сліпченко та ін.; за ред. В. І. Литвиненка, Н.М. Касевич. - К.: Медицина, 2008. - 816 с.
7. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник / Н. М. Касевич. – 6-е вид. випр.. - К.: ВСВ «Медицина», 2008. - 424 с.
8. Медсестринство в неврології: підручник / Т.І. Кареліна, Н.М. Касевич. – 2-е вид. випр. - К.: ВСВ "Медицина", 2013. - 296 с.
9. Навчальний посібник з педіатрії: навчальний посібник / Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук, О.А. Пашко та ін. - К.: ВСВ «Медицина», 2013. - 208 с.
10. Громадське здоров’я і громадське медсестринство: підручник / Є.Я. Скляров, М.Б. Шегедин, Б.Б. Лемішко та ін.; за ред. Є.Я. Склярова – 3-е вид.- К.: «Медицина», 2011. - 224 с.
11. Обстеження та визначення стану здоров'я людини: підручник / І.Ф.Костенко. - К.: ВСВ «Медицина», 2014. - 280 с.
12. Назарова І.Б. Медсестринство в акушерстві: Підручник. - К.: «Медицина», 2008. - 224 с.
13. Медсестринство в гінекології: Навч. посібник. / Назарова І.Б., А.А. Пісарєв, О.В. Михайлов. - К.: «Медицина», 2007. - 152 с.
14. Антропова, Т. О. Медсестринство в сімейній медицині: підручник / Т. О. Антропова. - 3-е вид., випр. – К.: ВСВ "Медицина", 2012. - 488 с.
15. Медсестринська етика і деонтологія: підручник / Н. М. Касевич. - 2-е вид., стер. - К. : ВСВ "Медицина", 2010. - 200 с.

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Харківського національного
медичного університету

Валерій КАПУСТНИК

28 квітня 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ З ОСНОВ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

при вступі на навчання до ХНМУ для здобуття ОС «Магістр» на основі НРК 7 у 2023 році

Харків
2023

Пояснювальна записка

Досягнення принципів охорони здоров'я населення України та цілей, встановлених ВООЗ щодо обслуговування населення, потребує підготовки кваліфікованих управлінських кадрів, здатних адаптуватися до сучасних умов господарювання та забезпечити досягнення цілей медичної реформи на усіх рівнях (країни, регіону, району, населеного пункту, окремого закладу сфери охорони здоров'я). Означене, окрім іншого, виглядає неможливим без наявності необхідних знань і навичок з економіки та управління як основи прийняття зважених публічно-управлінських рішень.

Зважаючи на це актуалізується питання підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», яке в ХНМУ реалізується у межах освітньо-професійної програми «Управління у сфері охорони здоров'я». Аби покращити результативність такого навчання, абітурієнти повинні володіти принаймні базовим рівнем знань і навичок з основ економіки та управління.

Порядок оцінювання результатів фахового іспиту з основ економіки та управління

Загальні положення

Екзаменаційний білет містить 25 тестових завдань з основ економіки та управління, що включають питання за всіма темами програми вступного випробування. Тестові завдання мають різний рівень складності.

Завдання №№ 1-20 – тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді.

Завдання №№ 21-25 – тестові завдання з вибором кількох правильних відповідей.

На виконання цих тестових завдань відводиться 60 хвилин.

Критерії оцінювання

Кількість балів за виконання тестових завдань з основ економіки та управління може складати від 100 до 200 балів і визначається сумою балів за кожне вірно розв'язане завдання, доданою до 100 балів.

Кожне тестове завдання оцінюється лише за умови його вірного розв'язання.

Структура оцінки:

Оцінювання завдань №№ 1-20: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенні вірної відповіді. Кожне із вірно розв'язаних тестових завдань оцінюється в 3,5 балів.

Оцінювання завдань №№ 21-25: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенні повної вірної відповіді. Кожне із вірно розв'язаних тестових завдань оцінюється в 6 балів.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань може становити 100 балів ((20x3,5)+(5x6)).

Таким чином, максимальна кількість балів за виконання усіх тестових завдань може становити 100 балів, до яких додаються ще 100 балів.

Зміст програми

Тема 1. Економічна теорія

Еволюція економічної думки. Предмет, функції та групи економічних наук. Економічні категорії, принципи, закони і моделі. Структура суспільного виробництва. Економічні потреби й інтереси суспільства. Ресурси. Засоби виробництва. Результати виробництва та проблема вибору в економіці. Сутність та основні елементи економічної системи. Власність в економічній системі. Товар і гроші. Елементи та структура ринку.

Тема 2. Макроекономіка

Система національних рахунків. Методи обчислення ВВП і ВНП. Товарний ринок. Сукупний попит. Сукупна пропозиція. Макроекономічна рівновага. Природа та фази економічного циклу. Вплив циклічних коливань на економіку. Ринок праці. Зайнятість і безробіття. Міграція населення. Інфляція. Економічний розвиток і зростання. Грошова система. Грошова маса та закони грошового обігу. Банківська система. Монетарна політика. Функції фінансів. Валютний курс. Бюджетна система. Державний борг. Фіскальна політика. Торговельна політика.

Тема 3. Мікроекономіка

Домогосподарства. Причини фіаско ринку. Теорія споживчого вибору. Корисність. Попит і пропозиція та їх еластичність. Ринкова рівновага. Виробнича функція. Витрати виробництва. Монополія, олігополія, монополістична та досконала конкуренція. Ринки факторів виробництва.

Тема 4. Економіка підприємства

Види підприємств та їх об’єднань. Ознаки та організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Життєвий цикл підприємств. Внутрішнє та зовнішнє середовище. Персонал, продуктивність та оплата праці. Основні фонди. Оборотні засоби. Маркетинг товарів/послуг. Інвестиції та інновації. Логістика. Собівартість продукції. Види та функції цін. Ціноутворення. Результати і ефективність діяльності. Конкурентоспроможність. Економічна безпека.

Тема 5. Менеджмент

Елементи менеджменту. Головні національні моделі менеджменту. Ділові якості менеджера. Організаційні структури управління. Прийняття управлінських рішень. Елементи та етапи комунікаційного процесу. Основні види влади. Лідерство в організації та його види. Управління часом. Кар’єрний менеджмент. Делегування повноважень і відповідальності в діяльності менеджера. Управління змінами. Результати управлінських рішень.

Література

1. Бардась А.В., Бойченко М.В., Дудник А.В. Менеджмент: навчальний посібник. Дніпропетровськ: НГУ, 2012. 381 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
3. Борзенко В.І. Антикризове управління: навчальний посібник. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2016. 232 с.
4. Волошин Р. Основи менеджменту: опорний конспект. Тернопіль, 2012. 116 с.
5. Гуторова О.О. Менеджмент організації: навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 267 с.
6. Державне регулювання економіки: конспект лекцій. Одеса: ОДЕУ, 2019. 114 с.
7. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. Л.Л. Ковальської, І.В. Кривов'язюка. Київ: Кондор, 2020. 700 с.
8. Економічна теорія / під редакцією В.А. Предборського. Київ: Кондор, 2003. 492 с.
9. Ігнатова Є.М., Кармінська-Бєлоброва М.В. Державне регулювання економіки: навчальний посібник. Харків: ХІУ, 2014. 208 с.
10. Каменева Н.М., Косич М.В., Александрова О.Ю., Мозгова О.Т. Мікроекономіка: навчальний посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
11. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: навчальний посібник. 2021. 108 с.
12. Краснокутська Н.С., Нащекіна О.М., Замула О.В. та ін. Менеджмент: навчальний посібник. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 231 с.
13. Крупська Л.П., Тимченко І.Є., Чорна Т.І. Економіка (профільний рівень): підручник для 11 класів закладів загальної середньої освіти. Харків: Ранок, 2019. 256 с.
14. Мазур Н.А., Семенець І.В. Управління змінами: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Рута, 2017. 166 с.
15. Макаренко М.І., Семененко Т.О., Петрушенко Ю.М. Макроекономіка: підручник. 2-ге вид., переробл. Суми: СумДУ, 2021. 307 с.
16. Макро- та мікроекономіка: навчальний посібник / за заг. ред. М.А. Мащенко. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 214 с.
17. Макроекономіка: навчальний посібник / за ред. проф. С.І. Архієреєва. Харків: Вид- Іванченка І.С., 2019. 216 с.
18. Маркетинг: навчальний посібник / за ред. Н.Р. Іванечко. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 180 с.
19. Мартин О.М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі: навчальний посібник. Львів: ЛДУ БЖД, 2021. Ч. І. 271 с.
20. Менеджмент організацій: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. І. Сікорського, 2017. 271 с.
21. Мікроекономіка: навчальний посібник / укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т, 2021. 176 с.
22. Назарчук Т.В , Косіюк О.М. Менеджмент організацій: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ,2016. 560 с.

23. Основи підприємництва: підручник / під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир: ЖДТУ, 2019. 492 с.

24. Павлов К.В., Лялюк А.М., Павлова О.М. Маркетинг: теорія і практика: підручник. Луцьк: Волиньполіграф, 2022. 408 с.

25. Підприємництво: підручник / С.В. Панченко, В.Л. Дикань, О.В. Шраменко [та ін.]. Харків: УкрДУЗТ, 2018. Ч. 2. 228 с.

26. Полуяктова О.В. Економіка (курс мікроекономіки): навчальний посібник. Одеса: ПУНПУ ім. К.Д. Ушинського, 2019. 202 с.

27. Романюк М.Д., Івасишин О.І., Репела Н.П., Татунчак Я.І. Економічна теорія: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2011. 609 с.

28. Сенишин О.С., Горинь М.О., Кундицький О.О. Державне регулювання економіки: навчальний посібник. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 334 с.

29. Сенишин О.С., Кривешко О.В. Маркетинг: навчальний посібник. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 347 с.

30. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент: підручник. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.

31. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: навчальний посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Харківського національного
медичного університету

Валерій КАПУСТНИК

28 квітня 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ З ОСНОВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

при вступі на навчання до ХНМУ для здобуття ОС «Магістр»
на основі НРК 7 у 2023 році

Харків
2023

Пояснювальна записка

Програма вивчення навчальної дисципліни **«Основи громадського здоров'я»** складена відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина», обговореного на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» (12-13 травня 2016 року, м. Тернопіль) та примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 222 «Медицина» кваліфікації освітньої «Магістр медицини» кваліфікації професійної «Лікар», затвердженого МОЗ України 26.07.2016.

Навчальна дисципліна «Основи громадського здоров'я» передбачає опанування: *біостатистики*, що передбачає визначення та аналіз основних біостатистичних показників та критеріїв на принципах доказової медицини; *статистики здоров'я населення* на основі аналізу комплексу медичних показників: демографічних, захворюваності, інвалідності, фізичного розвитку;

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні принципи доказової медицини, теоретичні та методичні основи біостатистики, закономірності здоров'я населення.

Порядок оцінювання результатів фахового іспиту з основ громадського здоров'я

Загальні положення

Екзаменаційний білет містить 25 тестових завдань з основ **громадського здоров'я**, що включають питання за всіма темами програми фахового іспиту. Тестові завдання мають різний рівень складності.

Завдання №№ 1-20 – тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді.

Завдання №№ 21-25 – тестові завдання з вибором кількох правильних відповідей.

На виконання цих тестових завдань відводиться 60 хвилин.

Критерії оцінювання

Кількість балів за виконання тестових завдань з основ громадського здоров'я може складати від 100 до 200 балів і визначається сумою балів за кожне вірно розв'язане завдання, доданою до 100 балів.

Кожне тестове завдання оцінюється лише за умови його вірного розв'язання.

Структура оцінки:

Оцінювання завдань №№ 1-20: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенні вірної відповіді. Кожне із вірно розв'язаних тестових завдань оцінюється в 3,5 балів.

Оцінювання завдань №№ 21-25: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначенні повної вірної відповіді. Кожне із вірно розв'язаних тестових завдань оцінюється в 6 балів.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань може становити 100 балів ((20х3,5)+(5х6)).

Таким чином, максимальна кількість балів за виконання усіх тестових завдань може становити 100 балів, до яких додаються ще 100 балів.

Зміст програми

Розділ 1. **БІОСТАТИСТИКА**

Тема 1. Соціальна медицина та громадське здоров'я як наука. Біостатистика як методологічна основа аналізу та оцінки здоров'я населення та системи охорони здоров'я. Соціальна медицина та громадське здоров'я – наука, яка вивчає закономірності здоров'я населення та систему його охорони. Методологія аналізу та оцінки популяційного здоров'я. Визначення понять «біостатистика», «доказова медицина», «клінічна епідеміологія». Основні етапи розвитку біостатистики. Видатні вчені та їх внесок у розвиток біостатистики. Основні принципи доказової медицини. Тріада доказової медицини. Теорія і практика доказової медицини. Доказова медицина та якість проведення клінічних досліджень. Поняття про кінцеві результати. Доказова медицина та якість надання медичної допомоги. Стандартизація медичної допомоги: клінічні протоколи, стандарти та рекомендації.

Тема 2. Методичні основи організації статистичних досліджень. Типи даних. Методи збирання статистичного матеріалу. Методологічні основи, форми та способи статистичного спостереження та збору даних. Точність спостережень. Типи даних, якісні та кількісні дані. Використання різних шкал вимірювання: абсолютна, порядкова, інтервальна, відношень. Методи збирання статистичного матеріалу: безпосередня реєстрація, викопіювання, опитування. Види опитувальників, їх характеристика. Маркетингові та соціологічні опитування, види запитань при анкетуванні, проблеми організації опитувань в охороні здоров'я.

Тема 3. Організація та планування статистичних досліджень. Теорія та поняття статистичного спостереження, етапи його проведення. Планування статистичного дослідження. Мета та завдання дослідження. Джерела статистичної інформації. Об'єкт дослідження, одиниця спостереження. Види досліджень за обсягом: вибіркові та суцільні. Поняття про генеральну та вибіркову сукупність. Вимоги до формування вибіркової сукупності. Види вибірки. Види досліджень за часом: одномоментні, динамічні (проспективні та ретроспективні).

Тема 4. Складання програм статистичних досліджень. Програма статистичного спостереження. Макет реєстраційного знаку. Групування статистичних даних, методи, значення. Види групувань, принципи побудови статистичних групувань та класифікацій. Співставність статистичних групувань. Поняття про багатомірні класифікації. Кодування та шифрування

даних. Програма розробки та зведення статистичного матеріалу. Статистичні таблиці, їх характеристика, види, правила побудови макету таблиці. Методичні основи читання та аналізу таблиць.

Тема 5. Відносні величини. Поняття про статистичні показники, їх види, форма представлення. Абсолютні дані, відносні величини, їх практичне значення. Види відносних величин (інтенсивні, екстенсивні, відносної інтенсивності, співвідношення, наочності), методика їх розрахунку та методичні основи застосування для аналізу даних. Поняття та види структури медико-біологічних даних, структурні зміни, особливості їх аналізу.

Тема 6. Графічні методи аналізу. Графічні методи аналізу даних. Види діаграм (лінійні, стовпчикові, внутрішньостовпчикові, секторні, радіальні, картограми та картодіаграми, правила їх побудови, коректність використання. Сучасні методи графічного зображення, інфографіка, анімація діаграм, інтерактивні діаграми.

Тема 7. Середні величини та показники варіації. Середні величини в клінічних та епідеміологічних дослідженнях, їх практичне значення. Елементи та характеристики варіаційних рядів. Середні величини: їх види, методи розрахунку, особливості використання. Поняття варіації, її значення. Мінливість параметрів сукупності, методи оцінки. Абсолютні показники варіації (амплітуда, середнє квадратичне відхилення) та відносні показники варіації (коефіцієнти варіації та детермінації), їх оцінка. Міри варіації, поняття про закони розподілу, їх види, характеристики. Оцінка нормальності розподілу, «вистрибуючі» варіанти. Правило «трьох сигм», його практичне використання.

Тема 8. Метод стандартизації. Проблеми співставлення статистичних показників в неоднорідних сукупностях. Види методів стандартизації: прямий, опосередкований, зворотній. Характеристика етапів методу стандартизації. Формулювання нульової гіпотези. Вибір та розрахунок стандарту. Розрахунок очікуваних чисел. Розрахунок стандартизованих показників. Перевірка нульової гіпотези, оцінка результатів. Практичне значення методу стандартизації.

Тема 9. Оцінка вірогідності результатів дослідження. Характеристика та аналіз статистичних помилок. Оцінка вірогідності отриманих результатів. Поняття про внутрішню та зовнішню валідність. Рівень значущості статистичних критеріїв. Нульова та альтернативна гіпотези. Перевірка гіпотез. Помилка І-го та ІІ-го роду. Типові помилки на етапах проведення досліджень. Випадкова та систематична помилка. Середня похибка середньої та відносної величини, довірчий інтервал. Оцінка вірогідності різниці: t-критерій Ст’юдента, методика розрахунку, його оцінка, типові помилки використання. Парні та множинні порівняння. Критерій Н’юмена-Кейлса, критерій Т'юкі. Точний критерій Фішера. Особливості використання непараметричних критеріїв: Манна-Уітні, Крускала-Уолліса.

Тема 10. Параметричні методи оцінки вірогідності. Вибіркове спостереження як джерело статистичної інформації. Середня похибка середньої та відносної величини, довірчий інтервал. Оцінка вірогідності різниці: t-

критерій Ст'юдента, методика розрахунку, його оцінка. Особливості використання на малих вибірках. Таблиця Ст'юдента.

Тема 11. Непараметричні методи оцінки вірогідності. Обґрунтування випадків використання непараметричних методів оцінки, їх значення. Види порівнюваних сукупностей, їх характеристика. Аналіз та оцінка результатів у пов'язаних сукупностях, критерій знаків, критерій Вілкоксона. Перевірка статистичної гіпотези для незалежних вибірок. Аналіз якісних ознак. Таблиці спряженості. Критерій Хі-квадрат, його оцінка та практичне застосування.

Тема 12. Кореляційно-регресійний аналіз. Вивчення зв'язку між кількісними змінними. Поняття про функціональний та кореляційний зв'язок. Сила та напрям зв'язку. Види коефіцієнтів кореляції. Коефіцієнт лінійної кореляції Пірсона, його оцінка, характеристика. Непараметричні методи оцінки зв'язку – ранговий коефіцієнт кореляції Спірмена. Парні та множинні коефіцієнти кореляції. Регресійний аналіз, коефіцієнт регресії, рівняння регресії. Використання регресійного аналізу для прогнозування.

Тема 13. Ряди динаміки та їх аналіз. Основні правила побудови та аналізу динамічних рядів при вивченні динаміки медико-біологічних явищ. Рівні ряду. Види рядів динаміки: прості та складні, інтервальні та моментні. Основні показники аналізу динамічних рядів: абсолютний приріст, темп росту/зниження, темп приросту. Основні прийоми обробки динамічного ряду з метою визначення тренду. Методи вирівнювання динамічних рядів: найменших квадратів; змінної середньої, усереднення по лівій і правій стороні; збільшення інтервалів. Прогнозування на основі екстраполяції рядів динаміки.

Тема 14. Епідеміологічні дослідження в охороні здоров'я, їх класифікація. Емпіричні та експериментальні дослідження. Сучасне поняття про епідеміологію. Класифікація епідеміологічних досліджень. Порівняльна характеристика різних видів дослідження, оцінка ступеню доказовості їх результатів. Ретроспективні та проспективні дослідження. Емпіричні дослідження(описові та аналітичні). Описова епідеміологія: опис окремого випадку та серії випадків. Аналітичні епідеміологічні дослідження. Когортні дослідження та дослідження випадок-контроль.

Тема 15. Дизайн епідеміологічних досліджень: випадок-контроль, когортні, рандомізовані клінічні дослідження. Дизайн епідеміологічних і клінічних досліджень. Етика проведення досліджень. Види дизайну. Види контролю. Сліпота дослідження. Необхідний розмір вибірки. Вибір об'єкту та одиниць дослідження. Критерії включення та виключення. Поняття рандомізації та стратифікації.

Тема 16. Скринінгові тести: характеристика та основні вимоги. Поняття про фактори ризику. Скринінг. Оцінка результатів скринінгу. Вимоги до скринінгових тестів. Чутливість та специфічність скринінгового тесту. Зв'язок чутливості і специфічності. Поняття про ROC-аналіз. Прогностичні чинники та чинники ризику, їх значення та можливості використання. Визначення показників ризику в дослідженні «випадок-контроль». Абсолютний, відносний та додатковий популяційний ризик: методика розрахунку та оцінка. Поняття про шанси в епідеміології. Визначення

показника відношення шансів в когортному дослідженні: методика розрахунку та оцінка.

Тема 17. Фактори ризику. Методика розрахунку показників ризиків та їх оцінка. Фактори ризику. Показники ризику: абсолютний, відносний та додатковий популяційний ризик. Шанси. Показник відношення шансів. Методика розрахунку та оцінка.

Тема 18. Скринінг. Методика оцінки чутливості та специфічності скринінгових тестів. Скринінг. Вимоги до скринінгових тестів. Чутливість та специфічність скринінгового тесту: методика розрахунку та оцінка.

Тема 19. Огляд сучасних методів статистичного аналізу (дисперсійний, багатофакторний, кластерний). Поняття про одно факторний дисперсійний аналіз (ANOVA) та багатофакторний аналіз (MANOVA). Аналіз виживання пацієнтів (методика Каплана-Мейера). Поняття про кластерний аналіз.

Тема 20. Інформаційне забезпечення епідеміологічних та клінічних досліджень. Систематичні огляди та мета-аналіз. Медична інформація: її складові, проблеми пошуку інформації. Бази даних літератури, медичні бібліотеки. Узагальнення результатів клінічних досліджень. Аналітичні огляди. Поняття про мета-дані. Систематичні огляди та мета-аналіз. Кокранівське співробітництво: історія створення та діяльність.

Тема 21. Медична статистика, роль в аналізі здоров'я населення та діяльності системи охорони здоров'я. Електронний документообіг. Медична статистика: теоретичні основи, предмет і зміст, завдання, розділи. Принципи побудови та діяльності медико-статистичної служби України. Центр медичної статистики. Інформаційні потоки в системі медичної статистики. Обліково-звітна документація. Діяльність інформаційно-аналітичних відділів закладів охорони здоров'я. Поняття про електронний документообіг в охороні здоров'я.

Тема 22. Бази даних про здоров'я населення. Організація та проведення статистичних досліджень в громадському здоров'ї. Бази даних про здоров'я населення (європейська та вітчизняна бази даних «Здоров'я для всіх»): дизайн, наповнення, можливості. Науково-дослідна діяльність в громадському здоров'ї в Україні та за кордоном.

Тема 23. Використання знань з біостатистики в повсякденній практиці лікаря. Програмне забезпечення статистичних досліджень та порядок представлення наукових робіт. Місце та роль біостатистики у медичній освіті та роботі практикуючого лікаря. Огляд основних пакетів статистичної обробки даних (Excel, Access, Statistica, Stata, SPSS, SAS): переваги, недоліки, можливість доступу, проблеми опанування. Види наукових робіт (тези, стаття, методичні рекомендації, монографія, підручник, дисертаційна робота). Порядок представлення наукових робіт: оформлення, публікація, виступ, презентація.

РОЗДІЛ 2. **ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я**

Тема 24. Громадське здоров'я, функції та послуги. Громадське здоров'я як наука та предмет викладання. Основні терміни та визначення,

історія створення системи громадського здоров'я. Основні оперативні функції громадського здоров'я. Основні послуги громадського здоров'я. Сучасний розвиток системи громадського здоров'я в Україні і світі. Інфраструктура громадського здоров'я.

Тема 25. Епіднагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення. Система епіднагляду за хворобами. Моніторинг захворюваності і поширеності хвороб. Реєстри інфекційних і неінфекційних захворювань. Моніторинг захворювань та показників здоров'я матерів і дітей, психічного здоров'я, соціального здоров'я. Реєстри екологічно обумовлених захворювань, професійно обумовлених захворювань. Епіднагляд за травмами. Діагностування здоров'я місцевих громад, виявлення прогалин, нерівностей в здоров'ї, потреб для планування дій.

Тема 26. Здоров'я населення: основні детермінанти. Цільові підходи до визначення поняття «здоров'я»: загальнофілософський, індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний. Здоров'я населення як умовне статистичне поняття. Методи вивчення здоров'я. Показники здоров'я населення: демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя); фізичного розвитку; захворюваності; інвалідності. Провідні групи чинників, що впливають на здоров'я населення: рівень і спосіб життя людей, стан навколишнього середовища, біологічні чинники, доступність і якість медичної допомоги. Особливості здоров'я різних статевовікових, професійних груп населення. Стратегії громадського здоров'я щодо збереження здоров'я.

Тема 27. Медико-соціальні проблеми демографічних процесів. Демографія як наука. Джерела інформації. Динаміка чисельності та складу населення в різних регіонах світу, країнах і в Україні. Статевий та віковий склад населення. Природний рух населення. Народжуваність, показники та чинники, що впливають на народжуваність. Сучасні тенденції та регіональні особливості народжуваності в Україні та світі. Загальна смертність, її провідні причини в різних регіонах, окремих країнах і в Україні, статевовікові та територіальні особливості. Смертність немовлят (малюкова смертність). Значення показника для оцінки стану здоров'я населення, рівня соціально-економічного благополуччя та розвитку суспільства. Провідні причини смертності немовлят. Середня очікувана тривалість життя, визначення поняття. Методика визначення показника, його динаміка в різних регіонах світу, окремих країнах і в Україні.

Тема 28. Методика вивчення та оцінка основних демографічних показників природного руху населення. Аналіз демографічної ситуації. Документи, які використовуються для вивчення природного руху населення. Порядок реєстрації народжень в Україні. Сутність понять «живонародження», «мертвонародження», «смерть плода». Методика визначення та оцінка загального та спеціального показників народжуваності. Загальна смертність. Порядок реєстрації випадків смерті в Україні. Методика вивчення смертності, визначення загального та спеціальних показників, їх значення та оцінка. Структура причин смертності. Природний приріст населення. Зміни

чисельності населення. Механічний та природній рух населення. Депопуляція. Аналіз регіональних особливостей та динаміки демографічних показників. Оцінка демографічної ситуації.

Тема 29. Аналіз складу населення за віком, статтю, місцем проживання. Значення вивчення вікового складу населення. Тип вікової структури населення (прогресивний, регресивний, стаціонарний) та його зміни. «Вікова піраміда». Статева диспропорція: причини та наслідки. Урбанізація населення як соціально-економічна проблема.

Тема 30. Старіння населення. Аналіз показників СОТЖ та демографічного навантаження. Проблеми, пов'язані зі старінням населення. Середня очікувана тривалість життя населення, в т.ч. чоловіків і жінок в Україні і світі, її динаміка. Показник демографічного навантаження. Трудовий потенціал країни.

Тема 33. Життя як цінність. Ставлення до смерті та помирання як моральна проблема. Формування ставлення до життя як до людської цінності. Психологічна та духовна підтримка у прагненні до життя, визначення смерті як природного процесу в старості чи при хворобі. Забезпечення достойного завершення земного життя. Морально-етичні аспекти відношення до природної смерті та евтаназії.

Тема 31. Методика вивчення та оцінка показників малюкової смертності. Порядок реєстрації смертності немовлят (малюкової). Методика визначення показників загальної, неонатальної, ранньої неонатальної, пізньої неонатальної, постнеонатальної смертності немовлят. Оцінка співвідношення показників смертності немовлят та неонатальної смертності. Перинатальна смертність. Провідні причини малюкової смертності в різні вікові періоди першого року життя. Основні групи чинників, що впливають на формування рівнів малюкової смертності (біологічні, екологічні, медико-організаційні, спосіб життя).

Тема 32. Методика вивчення та оцінка чинників, що впливають на здоров'я населення. Класифікація чинників ризику, які впливають на здоров'я. Методичні підходи до вивчення чинників, які визначають рівні здоров'я населення та його окремих контингентів. Особливості вивчення впливу чинників: соціально-економічних, соціально-біологічних, екологічних і природно-кліматичних, медико-організаційних. Застосування методів біостатистики (похідні та середні величини, метод стандартизації, кореляційно-регресійний аналіз, параметрична та непараметрична оцінка вірогідності результатів досліджень, бальна, рейтингова оцінка).

Тема 33. Захворюваність населення як медико-соціальна проблема. Поняття про захворюваність, мета її вивчення, особливості в Україні та світі. Медико-соціальне значення захворюваності як провідної причини тимчасової та стійкої втрати працездатності, смертності. Вплив захворюваності на потреби населення в забезпеченні медичною допомогою, на здоров'я майбутніх поколінь. Економічні витрати, пов'язані з захворюваністю, в т.ч. з захворюваністю на соціально значущі та небезпечні хвороби. Методи вивчення захворюваності, можливості застосування окремих методів, їх переваги та

недоліки. Чинники, що впливають на повноту даних про захворюваність в залежності від методів її вивчення. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення. Види захворюваності, які вивчаються в Україні. Відмінності в показниках захворюваності міського та сільського населення, різних вікових і статевих груп. Інвалідність, як показник здоров'я населення, її медико-соціальне значення.

Тема 34. Методика вивчення та оцінка показників загальної захворюваності. Вивчення захворюваності за даними звертань по медичну допомогу. Методика визначення показників первинної захворюваності та поширеності захворювань, їх оцінка. Динаміка показників загальної та первинної захворюваності, регіональні особливості.

Тема 35. Методика вивчення та оцінка показників захворюваності на найважливіші соціально значущі захворювання. Хвороби системи кровообігу, онкологічні, нервово-психічні захворювання, цукровий діабет, туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД, травматизм, алкоголізм, наркоманії та токсикоманії як медико-соціальні проблеми. Провідні чинники, що впливають на поширеність захворювань. Динаміка основних показників. Травматизм, як медико-соціальна проблема, види травматизму, облік випадків, динаміка показників, вікові та статеві особливості в регіонах світу і в Україні.

Тема 36. Методика вивчення та оцінка показників захворюваності з тимчасовою втратою працездатності. Листок непрацездатності як джерело інформації для вивчення захворюваності з тимчасовою втратою працездатності. Показники: число випадків та днів втрати працездатності на 100 працюючих, середня тривалість випадку. Поглиблене вивчення захворюваності робітників в залежності від стажу, професії, умов праці.

Тема 37. Методологічні основи дослідження тягаря хвороб. Значення результатів для системи громадського здоров'я. Визначення переліку хвороб, організація постійного моніторингу. Набір показників (DALE, HALE), що характеризують глобальний тягар хвороб: методика розрахунку та оцінка. Значення результатів дослідження тягаря хвороб для системи громадського здоров'я. Поліпшення здоров'я найменш соціально захищених верств населення. Заходи щодо зменшення захворюваності та смертності від найбільш поширених захворювань в Україні та Європі.

Тема 38. Медико-соціальні аспекти інвалідності. Методика розрахунку та аналіз показників інвалідності. Інвалідність як показник здоров'я населення. Порушення функцій організму, що призводять до інвалідності. Групи інвалідності. Причини інвалідності. Класи хвороб, що зумовлюють основні причини інвалідизації населення. Показники інвалідності: загальна інвалідність (контингенти інвалідів), первинна інвалідність (інвалідизація). Структура причин загальної та первинної інвалідності. Травматизм, як причина інвалідності дитячого та дорослого населення. Інвалідність серед дитячого та дорослого населення. Регіональні особливості та динаміка показників інвалідності.

Тема 39. Комплексна оцінка здоров'я населення. Показники здоров'я населення. Основні джерела інформації при вивченні здоров'я населення. Критерії та групи здоров'я. Комплексна оцінка індивідуального здоров'я. Оцінка якості життя. Комплексна оцінка здоров'я населення. Інтегральні показники комплексної оцінки здоров'я населення: коефіцієнт життєстійкості населення; індекс людського розвитку. Показники системи оцінки здоров'я населення ВООЗ (SummaryMeasuresofPopulationHealth): показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на інвалідність – DALE (disability-adjustedlifeexpectancy); показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на здоров'я – HALE (health-adjustedlifeexpectancy).

Тема 40. Аналіз показників фізичного розвитку. Характеристика фізичного розвитку як показника здоров'я населення. Визначення поняття «фізичний розвиток», його генетична та соціальна обумовленість. Біологічний розвиток та морфо-функціональний розвиток. Методи оцінки фізичного розвиту. Регіональні особливості та динаміка показників фізичного розвитку.

Тема 41. Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя. Стратегічне керівництво: визначення, ключові положення. Типи стратегічного керівництва в інтересах здоров'я. Вектори розвитку. Загальнодержавний підхід. Принцип участі всього суспільства. Набір інструментів здійснення політики. Політична участь і лідерство. Стратегічне планування послуг громадського здоров'я, планування політики і моніторинг її здійснення.

Тема 42. Методологія аналізу причин соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони. Перешкоди на шляху забезпечення необхідних умов для підтримки індивідуального здоров'я. Соціальна нерівність як причина незадовільного доступу до медичної допомоги та соціальної підтримки. Аналіз причин соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони. Шляхи поліпшення стану здоров'я усіх прошарків населення.

Тема 43. Екологічне громадське здоров'я. Забезпечення захисту здоров'я населення, у т.ч. безпеки довкілля, праці, харчових продуктів тощо. Екологічне громадське здоров'я. Складові життєвого середовища людей: природне середовище (довкілля), соціальне середовище (соціум) та техногенне середовище (побутове та виробниче). Основні джерела загроз для здоров'я індивідуума чи спільноти. Захист життєвого середовища людей. Створення «зони комфорту» для повноцінного життя. Значення міжсекторальної співпраці та міжнародного співробітництва для захисту життєвого середовища людей.

Тема 44. Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я. Біотероризм. Глобальні загрози міжнародному здоров'ю в XXI столітті. Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я: наслідки зміни клімату, епідемії, масові враження хімічними речовинами, радіаційні катастрофи. Міжнародна безпека у сфері громадського здоров'я. Роль ВООЗ в організації сповіщення та швидкого реагування в надзвичайних ситуаціях. Концепція міжнародного здоров'я, актуальні проблеми міжнародного здоров'я на прикладі Європейського регіону. Біотероризм - глобальна загроза міжнародному

здоров'ю. Біологічна зброя. Стратегія системи громадського здоров'я щодо скорочення ризиків використання біологічної зброї та негативних наслідків.

Тема 45. Стреси і конфлікти. Механізми захисту людей від дій стресу. Стреси і конфлікти як причина неінфекційних захворювань. Психогігієна як основа профілактики.

Тема 46. Морально-етичні та правові аспекти втручань в охороні здоров'я. Розвиток репродуктивної медицини. Штучне запліднення, сурогатне материнство, донація гамет: морально-етичні аспекти. Роль репродуктивної медицини у вирішенні проблеми низької народжуваності. Морально-етичні та правові аспекти трансплантації.

Тема 47. Профілактика та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я. Профілактика в системі громадського здоров'я: популяційна, групова, індивідуальна. Первинна, вторинна та третинна профілактика. Промоція здоров'я, як профілактичний напрямок діяльності системи охорони здоров'я. Міжнародні програми щодо забезпечення профілактичної діяльності системи охорони здоров'я. Цільові профілактичні програми боротьби з найбільш соціально значущими захворюваннями: ішемічна хвороба серця, гіпертонічна хвороба, цукровий діабет, туберкульоз, злоякісні новоутворення. Роль міжсекторального співробітництва в підвищенні ефективності та дієвості профілактичних заходів.

Тема 48. Скринінгові програми раннього виявлення хвороб та чинників ризику. Скринінг як профілактична технологія. Скринінгові програми раннього виявлення хвороб та чинників ризику, їх використання.

Тема 49. Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики. Інформування суспільства, осіб, які приймають рішення, політиків про існуючі і потенційні загрози для здоров'я, проблеми зі здоров'ям, потреби в профілактичних заходах. Мистецтво і техніка інформування, впливу та мотивування людей, закладів, аудиторій стосовно важливих питань детермінант здоров'я. Завдання та зміст роботи центрів громадського здоров'я, їх структурних підрозділів, взаємодія з іншими закладами охорони здоров'я. Розробка профілактичних стратегій щодо захисту і зміцнення здоров'я, зменшення негативного впливу детермінантна стан здоров'я населення. Профілактичні програми і стратегії профілактики захворювань.

Тема 50. Промоція здоров'я. Види, форми та методи. Методи та засоби медико-гігієнічного навчання та виховання населення, їх особливості в різних закладах охорони здоров′я. Визначення понять «промоція здоров'я», «здоровий спосіб життя», «профілактика». Види профілактики. Значення формування здорового способу життя для збереження та зміцнення здоров'я населення. Провідні чинники способу життя, які впливають на стан здоров′я населення. Напрями формування здорового способу життя. Розробка анкет для вивчення чинників, що впливають на стан здоров'я населення. Складання плану лекцій.

Тема 51. Комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я. Прес-релізи та зв'язок із засобами масової інформації. Значення комунікації в питаннях збереження і зміцнення здоров'я. Форми комунікацій.

Комунікаційні канали. Значення зв'язків із громадськістю та засобами масової інформації. Проблеми та можливі помилки. Прес-реліз в громадському здоров'ї – важлива форма донесення медичної інформації до широкого загалу: правила складання та використання.

Тема 52. Інформатизація громадського здоров'я. Медичні інформаційні системи в світі та в Україні. Інформаційні технології в світовій системі охорони здоров'я. Медичні інформаційні системи: збереження інформації, швидкий доступ до інформації, взаємообмін інформацією, проведення статистичного аналізу зведених даних, скорочення часу роботи персоналу та зменшення кількості помилок. Термінологічні стандарти та рубрифікатори. Комплексна автоматизація медичних закладів. Електронний документообіг. Електронна карта пацієнта.

Тема 53. Візуалізація й ефективне представлення даних про здоров'я. Поширення і використання результатів. Ефективне представлення даних про здоров'я. Традиційні форми представлення даних у вигляді діаграм та таблиць. Візуалізація даних за допомогою сучасних технологій: інфографіка, анімація, інтеракція. Форми представлення: плакати, листівки, буклети, презентації, фільми.

Література

Основна література

1.Громадське здоров'я: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. - Вид. 3 – Вінниця: «Нова книга», 2013. – 560 с.

2.Біостатистика / за заг. ред. чл.-кор. АМН України, проф. В.Ф. Москаленка. – К. : Книга плюс, 2009. – 184с.

3.Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.

Додаткова література

1. Board Review in Preventive Medicine and Public Health. Gregory Schwaid. - ELSEVIER., 2017. – 450 p.

2. Donaldson`s Essential Public Health, Fourth Edition. Liam J. Donaldson, Paul Rutter – CRC Press, Taylor&Francis Group, 2017 – 374 p.

3. Альбом А., Норелл С. Введение в современную эпидемиологию. – Таллинн, 1996. – 122 с.

4. Власов В.В. Введение в доказательную медицину. – М.: Медиа Сфера, 2001. – 392 с.

5. Гланц С. Медико-биологическая статистика. – М.: Практика, 1999. – 459 с.

6. Гринхальх Т. Основы доказательной медицины: пер. с англ. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2004. – 240 с.

7. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань / В.М. Лехан, Ю.В. Вороненко, О.П. Максименко та ін. – Д.:АРТ-ПРЕС, 2004. – 184 с.

8. Збірник тестових завдань до державних випробувань з гігієни,

соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я. Навч. посібник. – Вінниця: Нова книга, 2012 – 200 с.

9. Здоровье 2020 – основы европейской политики и стратегии для XXI века. – ВОЗ, 2013. – 232с.

10. Методи соціальної медицини / під ред. О.М. Очередько, О.Г. Процек. – Вінниця: Тезис, 2007. – 410 с.

11. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я. – К.: «Здоров'я», 2002. – 359 с.

12. Флетчер Р., Флетчер С., Вагнер Э. Клиническая эпидемиология. Основы доказательной медицины. – М.: Медиа Сфера, 1998. – 352 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1.Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int

2.Европейская база данных «Здоровье для всех» www.euro.who.int/ru/home

3.Кохрейнівський центр доказової медицини www.cebm.net

4.Кохрейнівська бібліотека www.cochrane.org

5.Національна медична бібліотека США – MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed

6.Канадський центр доказів в охороні здоров'я www.cche.net

7.Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov

8.Центр громадського здоров'я МОЗ України www.phc.org.ua

9.Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203

10.Журнал British Medical Journal www.bmj.com

11.Журнал Evidence-Based Medicine www.evidence-basedmedicine.com

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Харківського національного
медичного університету

Валерій КАПУСТНИК

28 квітня 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ З ОСНОВ ПЕДАГОГІКИ

при вступі на навчання до ХНМУ для здобуття ОС «Магістр»
на основі НРК 7 у 2023 році

Харків
2023

Пояснювальна записка

Програма вступного іспиту з «Основ педагогіки» до магістратури зі спеціальності «Освітні педагогічні науки» укладена відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньої професійної програми підготовки фахівців.

Дана програма розподілена за розділами: «Загальні засади педагогіки», «Теорія освіти і навчання (дидактика)», «Теорія і методика виховного процесу».

Критерії оцінювання знань на письмовому вступному випробуванні з основ педагогіки

Загальні положення

Екзаменаційний білет з основ педагогіки складається з 25 тестових завдань різних типів, на виконання яких відводиться 60 хвилин.

Критерії оцінок

Загально оцінка екзамену визначається як сума балів, які вступник одержав, роз'язуючи всі 25 завдань, до яких додається 100 балів. Таким чином, ця оцінка може приймати значення в межах від 100 до 200 балів.

Кожне з тестових завдань оцінюється лише за умови його вірного розв'язання.

Структура оцінки:

Оцінювання завдань 1-20: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначення вірної відповіді. Кожне із вірно розв'язаних тестових завдань оцінюється в 3 бали. Максимальна кількість балів за виконання цих завдань може становити 60 балів (20х3,0=60).

Оцінювання завдань 21-25: бали за кожне завдання нараховуються лише при зазначення вірної відповіді. Кожне із вірно розв'язаних тестових завдань оцінюється в 8 балів. Максимальна кількість балів за виконання цих завдань може становити 40 балів (5х8,0=40).

Розділ 1. Загальні засади педагогіки

1.1.Педагогіка як наука.

Становлення і розвиток педагогіки.
Предмет, основні категорії, завдання і функції педагогіки.
Галузі і міжпредметні зв'язки педагогіки.
Логіка і методи педагогічних досліджень.

1.2. Формування творчої с особистості

Вплив спадковості, середовища і виховання на розвиток особистості.
Шляхи формування творчої особистості.

1.3.Цілісний педагогічний процес

Педагогічний процес: сутність і структура.
Закономірності і принципи педагогічного процесу.
Технологія педагогічного процесу.

1.4. Система освіти в Україні

Принципи побудови системи освіти в Україні.

Характеристика основних типів закладів освіти.
Управління освітою.

Розділ 2. Теорія освіти і навчання (дидактика)

2.1. Предмет дидактики.

Зв'язок дидактики з іншими науками.
Актуальні проблеми дидактики на сучасному етапі.

2.2. Зміст освіти в Україні.

Зміст і рівні освіти.
Державні нормативні документи, що визначають зміст освіти.
Система контролю за рівнем засвоєння змісту освіти у процесі навчання.

2.3. Процес навчання

Сутність і структура процесу навчання.
Закономірності і принципи навчання.

2.4. Методи, форми і засоби навчання

Особливості основних груп методів навчання.
Форми організації навчання.
Засоби навчання.

2.5. Сучасні види навчання

Пояснювально-ілюстративне навчання.
Проблемне навчання.
Програмоване навчання.
Диференційоване навчання.
Модульно-рейтингова система навчання.

Розділ 3. Теорія і методика виховного процесу

3.1. Суть процесу виховання.

Специфіка, рушійні сили й етапи процесу виховання.
Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми.
Перевиховання: суть, функції, етапи, принципи.
Результати процесу виховання.

3.2. Закономірності і принципи виховання.

Основні закономірності виховання.
Основні принципи виховання.

3.3 Мета, завдання й основні напрямки виховання.

Мета й завдання національного виховання.
Розумове виховання.
Моральне виховання.
Статеве виховання й підготовка до сімейного життя.
Правове виховання.
Антинаркогенне виховання.
Екологічне виховання.
Трудове виховання.
Економічне виховання.
Естетичне виховання.

Фізичне виховання.

3.4.Методи і форми виховання

Методи виховання.

Форми організації виховного процесу.

3.5. Суспільні інститути виховання

Сім'я – основний осередок виховання дітей та молоді.

Виховна роль дитячих та юнацьких організацій.

Виховання дітей та молоді в позашкільних установах.

Роль церкви у вихованні підростаючого покоління.

Школа - провідна ланка в системі виховання.

Література

1. Варій М. Й. Основи психології і педагогіки : навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. Й. Варій, В. Л. Ортинський. – Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2016. – 548 с.
2. Дичківська М.І. Інноваційні педагогічні технології: Практикум. Київ: «Слово», 2013. 448 с.
3. Педагогіка : навч. посібн. / Н. П. Волкова. - 4-е вид., стереотипне. - Київ : Академвидав, 2012. - 616 с.
4. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.] ; Ун-т менедж. освіти НАПН України. – Київ, 2017. – 316 с.
5. Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. – Х. : НФаУ, 2019. – 234с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка : Навч. посібник. – Академвидав, 2014. – 456 с. – (Серія «Альма-матер»)
7. Чепіль М., Дудник Н. Педагогічні технології: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академвидав», 2012. 224 с
8. Чиксентмихайи М. Педагогіка: Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Х. : Фоліо, 2020. – 576 с.